

Verkenning Meinerswijk 3

Afb. 1: Meinerswijk ten zuiden van Arnhem
(foto: archief gemeente Arnhem)

De Meinerswijkse polder maakt deel uit van een uitgestrekt uiterwaardenlandschap ten zuiden van de Nederrijn in Arnhem. Bij de aanleg van de zogeheten 'Plas van Bruil', later 'Spiegelplas' genaamd, werden in de jaren '70 scheepsresten aangetroffen waarna de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders (RIJP), onder auspiciën van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB, nu Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) een onderzoek startte. In totaal zijn er toen resten van drie rivierschepen gevonden. Van het schip aangeduid als "boomstamschip" of wel Meinerswijk 3 is het voorste deel gevonden. Het achterste deel werd na meerdere zoekacties voor verloren gewaand. Tot 2006, toen duikers van de Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water (LWAOW) de resten alsnog vonden.

Herontdekking

Onderstaand citaat is afkomstig uit ons duiklogboek

"Om overzicht te krijgen, hebben we gehoopt dat het ditmaal redelijk zicht zou zijn. Gewapend met meetlint en schrijfgerei zijn we te water gegaan. Het zicht bleek beter dan de afgelopen weken te zijn. Bij de eerste blik zag ik al dat het wrakje er totaal anders bij ligt dan we eerder gedacht hadden. De vlakplank waarvan ik dacht dat deze doorliep tot onder in de put bleek niet de linker te zijn, maar is de meest rechtse! We zien dat de vlakdelen met sintels aan elkaar vast hebben gezeten. De meeste sintels zijn gebroken, maar liggen nog wel tegenover elkaar. Ook het eerste spant van boven bleek niet op het hele vlak vast te zitten. Het spant is meer dan 1 m lang en heeft op 35 cm van elkaar pengaten zitten. Een pen zit in het afgebroken einde van het spant aan de noordkant. Een andere pen zit nog in de vlakplank die ernaast ligt. Verder naar het zuiden zit nog een pengat in het spant. Het spant verdwijnt hier in de grond; hij ligt nog niet helemaal vrij. Het deel dat van het spant is afgebroken, ligt aan de noordkant in het zand. De spant is op het pengat afgebroken. We hebben het stuurboord-boord opgemeten. Het is ongeveer 2,04 m in lengte, 0,5 m in hoogte, 0,33 m in breedte en is 0,12

Afb. 2: Bakboord kimstuk, omcirkeld uitstekende pen van achterspiegel

m dik. Aan de kopse kant zijn drie pengaten zichtbaar met een diameter van circa 4 cm. Aansluitend zitten er twee vlakdelen met sintels aan vast. Het eerste vlakdeel is 12 cm breed en het tweede 25 cm. Ook aan de bovenkant van het boord zitten hier en daar sintels. De boordstukken zijn losgerukt van de vlakdelen die als eerste zijn gevonden. Aan de kopse kant van het stuurboordboord zit nog breeuwsel. Zonder het verband kwijt te raken, kunnen we hier verder geen zand wegzuigen. We laten dit deel dus voorlopig zo liggen."

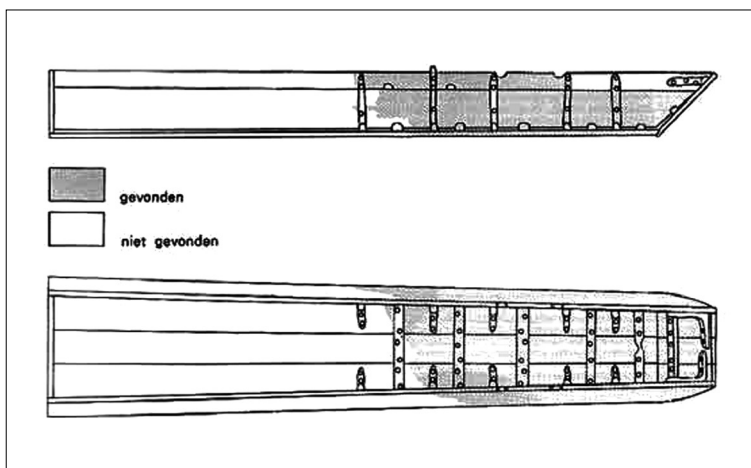
Al eerder, in 2005, werden verkenningsduiken uitgevoerd. Hierbij zijn meetpunten en markeringslint van het eerder uitgevoerde onderzoek teruggevonden. Toevalligerwijs op min of meer hetzelfde moment kwamen de eerder geborgen resten bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit de conservering. Ook de wens om meer ervaring op te doen met restauratie en meer te weten te komen over schip en scheepstype, leidden tot de hernieuwde aandacht. We hebben met behulp van prikkers geprobeerd het wrakje te lokaliseren door op een centrale plaats met de 'cirkelzoekmethode' te zoeken. Hierbij wordt een touw aan een paaltje bevestigd, waarna de duiker in cirkels de bodem afzoekt. Deze methode had al snel resultaat.

Afb. 3: Reconstructie Meinerswijk 3 (foto: RCE)

Functie

Meinerswijk 3 is redelijk compleet teruggevonden. Een scheepsinventaris is niet aangetroffen en de meer specifieke benaming voor een dergelijk type vaartuig is een probleem. In de discussie rondom de in Meinerswijk gevonden schepen is de mogelijkheid dat deze tijdens een overstromingsramp zijn meegesleurd en in Meinerswijk terecht zijn gekomen, nog nauwelijks gevoerd. Een voorbeeld, hoewel later dan het boomstamschip, is de overstromingsramp uit 1290. In de kroniek van het klooster Bloemhof is aangetekend dat hevige regens de IJssel en Rijn bij Arnhem deed zwellen. De rivieren traden buiten hun oevers en verwoestten oogst en huizen, ook verdrongen veel mensen.

Afb. 4: Reconstructie van Meinerswijk 3 (tekening: ??)

Een gedachte is dat het gaat om een ondersteuningsdrijver van een molenschip. Tijdens graafwerk is in 2014 op circa 100 meter afstand van de wraklocatie een molenstein gevonden.